

PROCES-VERBAL nr. 3/2022
al ședinței ordinare a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord

30.11.2022

Prezidează: **DI Vasile SECRIERU**, Președinte CRD Nord

Total membri ai CRD Nord: 46 persoane

Din ei prezenți: 29 persoane

Absenți: 17 persoane
13 alți participanți (Reprezentanți MIDRM, ADR Nord, primăria mun. Bălți, or. Otaci, s. Băhrinești, „SRL Absolut Studio”)

În total prezenți: **30 persoane**

Invitați: **DI Igor MALAI** Șef Direcție Politici de Dezvoltare Regională, MIDRM

ORDINEA DE ZI PROPUȘĂ:

- 1) Cu privire la implementarea Programului Operațional Regional Nord pentru perioada ianuarie – noiembrie 2022
- 2) Cu privire la aprobarea Programului de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți în calitate de pol de dezvoltare
- 3) Cu privire la delegarea a 2 membri ai CRD Nord în Comisia de evaluare a Notelor Conceptuale și Cererilor de finanțare la nivel regional în cadrul concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizare economică și socială a orașelor (ediția noiembrie 2022)
- 4) Concluzii, întrebări, răspunsuri.

DELIBERĂRI CONFORM AGENDEI

Ședința ordinară a fost deschisă cu un cuvânt de salut din partea Președintelui CRD Nord dl Vasile SECRIERU. Dlui a anunțat că ședința ordinară a CRD Nord este deliberativă, cu participarea a 29 membri CRD Nord din 46, menționând că această ședință este ultima ședință din anul 2022, mulțumind pentru implicarea, efortul depus împreună pentru dezvoltarea regiunii.

Președintele CRD Nord a supus votului ordinea de zi inițială.
S-a votat unanim PRO.

Ulterior, dna Maria PRISACARI, director ADR Nord, a menționat despre necesitatea introducerii unui subiect adițional în ordinea de zi, și anume selectarea a 2 membri CRD în Comisia de evaluare a Notelor Conceptuale și Cererilor de finanțare la nivel regional în cadrul concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizare economică și socială a orașelor (ediția noiembrie 2022), în baza HG nr. 152 din 09.03.2022, anexa nr. 2 Regulamentul privind organizarea concursului pentru identificarea, evaluarea și aprobarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională propuse spre finanțare din FNDRL.

În acest context, a fost supusă votului aprobarea ordinei de zi cu includerea subiectului adițional. S-a votat unanim PRO.

DI Igor MALAI, șef Direcției politici de dezvoltare regională în cadrul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) a salutat participanții ședinței, menționând că aceste ședințe au rolul de implicare și monitorizare participativă a membrilor CRD Nord în domeniul de dezvoltare regională. Astfel, membrii CRD Nord contribuie la impulsivitatea dezvoltării socio-economice regionale, inclusiv prin aprobarea documentelor strategice și monitorizarea activităților realizate de ADR Nord în implementarea proiectelor, dezvoltarea capacităților actorilor din RDN.

Dna Maria PRISACARI, director ADR Nord a mulțumit membrilor CRD Nord pentru participare activă la ședințe și a menționat faptul că în pofida tuturor provocărilor din anul 2022, realizările ADR Nord alături de partenerii de dezvoltare sunt vizibile și aduc plusvaloare RDN.

1. Cu privire la implementarea Programului Operațional Regional Nord pentru perioada ianuarie – noiembrie 2022

În cadrul ședinței, directorul ADR Nord, dna Maria PRISACARI, a prezentat raportul privind implementarea Programului Operațional Regional Nord pentru perioada ianuarie – noiembrie 2022 și i-a informat pe membrii CRD despre cele mai importante rezultate obținute în RDN în anul 2022. Astfel, în perioada vizată, pentru atingerea celor 3 obiective majorare stabilite în Programul Operațional Regional Nord, au fost lansate spre implementare **11** proiecte de dezvoltare regională finanțate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL) și **4** proiecte de infrastructură implementate finanțate din sursele Uniunii Europene. Din sursele Guvernelor Germaniei, Estoniei, Poloniei și ale altor parteneri de dezvoltare, ADR Nord a implementat **5** proiecte soft ce contribuie la progresul economic a regiunii. Astfel, în perioada vizată, ADR Nord a valorificat **76,4** mil. lei pentru implementarea proiectelor finanțate din FNDRL și **5,8** mil din cofinanțarea APL, obligatorie la proiectele din FNDRL. Totodată, în cadrul proiectelor finanțate de Uniunea Europeană a fost valorificată suma de **68,7** mil. lei. Până la sfârșitul anului suma va crește, fiind actualizată în baza ultimelor procese verbale ce vor fi aduse în luna decembrie.

Proiectele implementate vizează cinci domenii de intervenție: asigurarea cu apă (8 proiecte); eficiența energetică a clădirilor publice (2 proiecte); infrastructura de afaceri (1 proiect), atracții turistice (2 proiecte) și dezvoltare urbană (3 proiecte).

Totodată, dna Maria PRISACARI a menționat că obiectivele regăsite în POR sunt sinergizate cu cele din Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2022-2028, astfel asigurându-se realizarea scopurilor stabilite la nivel național.

De asemenea, a fost prezentat în detalii fiecare proiect, principalele acțiuni realizate, dar și provocările care au fost întâmpinate în procesul de implementare a proiectelor hard și soft.

Participanții la ședință CRD Nord au fost informați despre aspectele evaluate la proiectele post-implementate (asigurarea durabilității, sustenabilității, nivelul de funcționalitate, etc) și acțiunile efectuate în cazul depistării neconformităților, deoarece se atestă o discrepanță între nivelul de interes a APL în momentul aplicării și ulterior interesul în procesul implementării proiectelor și asigurării sustenabilității proiectelor respective.

Totodată, dna Maria PRISACARI a accentuat faptul că ADR Nord continuă să ofere suport APL în elaborarea documentelor de planificare strategică (ex: Programe de revitalizare urbană, Programele Operaționale Locale ale orașelor-poli de creștere, Programul de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți) și să ghideze actorii regionali în scrierea, managementul, monitorizarea implementării proiectelor de dezvoltare. Adițional, prin intermediul proiectelor soft, ADR Nord a realizat un chestionar al necesităților APL în vederea gestionării eficiente a situațiilor de urgență, fiind acordate bunuri în conformitate cu necesitățile identificate.

În această ordine de idei, a fost subliniat aspectul de colaborare și implicare a actorilor regionali, reprezentanților APL dar și a mediului de afaceri în realizarea activităților. În anul 2022, au fost organizate peste 35 de sesiuni de instruire, 40 de ședințe, ateliere de lucru, mese rotunde orientate în mod special spre formarea și consolidarea capacităților. La aceste formări au participat peste 840 de reprezentanți ai APL, 63 de antreprenori, membri CRD Nord. O altă modalitate prin care s-au fortificat cunoștințele și aptitudinile în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională au fost conferințele și vizitele de studii având drept beneficiari circa 100 de persoane. Aceste activități au fost realizate în cadrul proiectelor soft aplicate și implementate de către ADR Nord.

În finalul intervenției sale, dna Director a mulțumit angajaților ADR Nord pentru efortul depus în atingerea obiectivelor stabilite, în vederea dezvoltării durabile a Regiunii de Nord.

Ulterior, a fost supus votului punctul 1 din ordinea de zi, privind implementarea Programului Operațional Regional Nord pentru perioada ianuarie – noiembrie 2022

S-a votat:

PRO –29

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

S-a decis:

- Se aprobă Raportul privind implementarea Programului Operațional Regional Nord pentru perioada ianuarie – noiembrie 2022
- Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării – 30 noiembrie 2022

2. Cu privire la aprobarea Programului de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți în calitate de pol de dezvoltare

Dna Mariana Cebotari, specialistă în planificare și cooperare regională în cadrul ADR Nord, a prezentat Programul de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți în calitate de pol de dezvoltare, evidențiind un șir de indicatori caracteristici municipiului Bălți în prezent, precum: investițiile capitale efectuate, construcțiile executate, nivelul salariului mediu, volumul investițiilor capitale și de construcție per locuitor, carențele majore la nivelul de aprovizionare cu apă, canalizare și dotările infrastructurii spațiilor publice, facilitățile acestora, etc. Totodată, au fost menționate obiectivele Programului, proiectele necesare, resursele financiare a fi implementate pentru accelerarea dezvoltării municipiului Bălți.

Elaborarea programului are drept scop sprijinirea consolidării rolului și funcțiilor municipiului Bălți în calitate de cel de-al doilea oraș al Republicii Moldova, întru creșterea atractivității acestuia pentru investitori și forța de muncă tânără și calificată; promovarea unei mai bune conectivități naționale și internaționale; sprijinirea schimbărilor structurale a economiei locale pentru susținerea unui progres economic inteligent bazat pe avantajele competitive regionale.

Șeful Direcției politice de dezvoltare regională în cadrul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), dl Igor MALAI, a menționat că, în ultimele decenii, s-a format un decalaj enorm între municipiile Bălți și Chișinău practic pe toate dimensiunile de dezvoltare socio-economică. Reprezentantul MIDR a precizat că orașele reprezintă forța motrică de dezvoltare, din acest considerent, Programul de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți în calitate de pol de dezvoltare 2023-2027 își propune să accelereze progresul economic al municipiului Bălți și să minimizeze decalajul vizibil dintre mun. Chișinău și mun. Bălți. Aprobarea acestui program prin lege va asigura transpunerea în realitate a obiectivelor stabilite, va acorda un mecanism mai rigid de verificare a autorităților implicate în implementarea programului și analizarea măsurii în care a fost asigurată durabilitatea și sustenabilitatea investițiilor vizate în cadrul documentului strategic.

Ulterior clarificării întrebărilor adresate de către membrii CRD Nord, a fost supusă votului aprobarea Programului de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți în calitate de pol de dezvoltare

S-a votat:

PRO – 27

CONTRA – 0

ABȚINUT – 2

S-a decis:

- Se aprobă Programul de accelerare a dezvoltării municipiului Bălți în calitate de pol de dezvoltare

- Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării – 30 noiembrie 2022

3. Cu privire la delegarea a 2 membri ai CRD Nord în Comisia de evaluare a Notelor Conceptuale și Cererilor de finanțare la nivel regional în cadrul concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizare economică și socială a orașelor (ediția noiembrie 2022)

Președintele CRD Nord, dl Vasile SECRIERU, a prezentat membrilor CRD Nord subiectul nr. 3 și a solicitat înaintarea propunerilor pentru delegarea a 2 membri CRD Nord, în baza HG nr. 152 din 09.03.2022, anexa nr.2 Regulamentul privind organizarea concursului pentru identificarea, evaluarea și aprobarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională propuse spre finanțare din FNDRL, pentru a participa în cadrul Comisiei de evaluare a Notelor Conceptuale și Cererilor de finanțare la nivel regional. În acest sens, Președintele CRD Nord a accentuat faptul că, în conformitate cu documentul legislativ, un membru al Comisiei de evaluare trebuie să fie un reprezentant al societății civile (ONG/AO).

În acest context, dl Veaceslav UJA, primarul satului Corpaci, a înaintat candidatura dnei Silvia ȚURCANU, președinta AO „Centrul de Orientare și Promovare Europeană - Dialog” ca membru în Comisia de evaluare a notelor conceptuale și cererilor de finanțare la nivel regional din partea societății civile.

A fost supusă votului candidatura dnei Silvia ȚURCANU în calitate de membru în Comisia de evaluare a notelor conceptuale și cererilor de finanțare la nivel regional din partea societății civile.

S-a votat:

PRO –29

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

Cu referire la cel de-al doilea membru al Comisiei, dl Alexei VASILEAN, Președinte al Consiliului raional Drochia, a propus candidatura dl Sergiu FÎNTÎNĂ.

La rândul său, dl Sergiu FÎNTÎNĂ a mulțumit pentru propunere dlui Alexei VASILEAN, dar și-a retras candidatura.

În cea de a 2 intervenție a sa, dl Alexei VASILEAN a propus ca dnul Vasile SECRIERU, președinte CRD Nord să fie cel de al doilea reprezentant a CRD Nord în cadrul Comisiei de evaluare a notelor conceptuale și cererilor de finanțare la nivel regional.

În acest context, a fost supusă votului candidatura dlui Vasile SECRIERU în calitate de membru în Comisia de evaluare a notelor conceptuale și cererilor de finanțare la nivel regional

S-a votat:

PRO –28

CONTRA – 0

ABȚINUT – 1

S-a decis:

- Se delegă dl Vasile SECRIERU și dna Silvia ȚURCANU (reprezentant al societății civile) în calitate de membri ai Comisiei de evaluare a Notelor Conceptuale și Cererilor de finanțare la nivel regional în cadrul concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizare economică și socială a orașelor (ediția noiembrie 2022)
- Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării – 30 noiembrie 2022

4. Concluzii, întrebări, răspunsuri

La finalul ședinței, dna Maria PRISACARI, director ADR Nord a mulțumit membrilor CRD Nord pentru aportul adus în atingerea obiectivelor stabilite la nivel regional, pentru încrederea și suportul demonstrat în realizarea activităților și participarea activă în cadrul ședințelor CRD Nord.

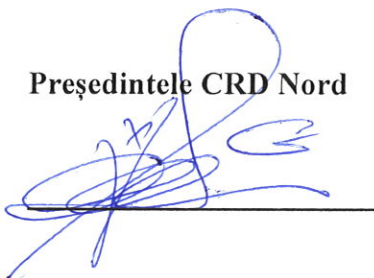
Dl Vasile SECRIERU, Președintele CRD Nord, și-a exprimat recunoștința tuturor membrilor pentru participarea la ședințele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord și conlucrarea cu ADR Nord, MIDR.

Dl Igor MALAI, Șeful Direcției politice de dezvoltare regională în cadrul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) a subliniat faptul că la nivel național se încearcă dezvoltarea continuă a tuturor localităților urbane dar și celor rurale, prin oferirea diferitor fonduri, granturi, măsuri dar este foarte important de a găsi un consens în acțiunile efectuate și cele planificate conștientizând necesitățile cooperării multidimensionale.

Dna Inna STANCIU, director Camera de Comerț și Industrie, filiala Edineț, a mulțumit Agenției de Dezvoltare Regională Nord pentru efortul continuu depus în dezvoltarea competențelor actorilor regionali, pentru activitățile realizate în sprijinul dezvoltării și prosperării a Regiunii de Dezvoltare Nord.

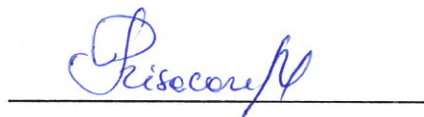
Prezentul Proces verbal și deciziile aprobate în cadrul CRD Nord sunt întocmite în două exemplare și făcute publice pe pagina web al Agenției de Dezvoltare Regională Nord.

Președintele CRD Nord

Vasile SECRIERU

Secretarul ședinței CRD Nord

Maria PRISACARI